2024/2286

10.10.2024

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2286

ze dne 11. dubna 2024

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro životní prostředí na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro životní prostředí na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0130/2024),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ([1]) Evropské agentury pro životní prostředí (dále jen „agentura“) dosahoval její konečný rozpočet na rozpočtový rok 2022 výše 88 173 021 EUR, což ve srovnání s rokem 2021 představuje nárůst o 35,93 %; vzhledem k tomu, že rozpočtové prostředky agentury pocházejí z rozpočtu Unie a z příspěvku Evropského sdružení volného obchodu (63,32 %) a příspěvků podle zvláštních dohod (36,67 %);

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2022 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvádí, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

C. vzhledem k tomu, že v odvětví zadávání veřejných zakázek agentury nebyly v roce 2022 hlášeny žádné problémy, které by vyžadovaly nápravná opatření, a nebyla prováděna žádná probíhající či nedokončená nápravná opatření na základě auditů či posouzení z předchozích let;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uznáním konstatuje, že výsledkem úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2022 byla stejně jako v roce 2021 míra plnění rozpočtu ve výši 100 % prostředků na závazky na běžný rok; konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby na běžný rok dosáhla 86,66 %, což ve srovnání s rokem 2021 představuje zvýšení o 1,75 %;

2. konstatuje, že Účetní dvůr ve své zprávě z roku 2021 dospěl k závěru, že použití jednacího řízení bez předchozího zveřejnění ke změně rámcové smlouvy zdvojnásobením původního rozpočtu na 1 milion EUR bylo nesprávné, a v důsledku toho jsou nesprávné i všechny následné platby provedené v souvislosti s tímto řízením; dále konstatuje, že platnost smlouvy skončila v prosinci 2022 a související platby v roce 2022 činily 470 660 EUR; konstatuje, že tato připomínka Účetního dvora je již uzavřena;

Výkonnost

3. konstatuje, že výkonnostní rámec agentury je strukturován podle pěti výkonnostních cílů, jejichž plnění je monitorováno na základě 17 víceletých klíčových ukazatelů výkonnosti, zahrnujících mimo jiné míru obsazenosti pracovních míst, plnění rozpočtu a plnění ročního pracovního programu; konstatuje, že pokud jde míru plnění ročního pracovního programu, v případě klíčových zpráv a posouzení bylo splněno 95 % ročního pracovního programu a pokud jde o základní stanovené aktualizované ukazatele, ty byly splněny na 96 %, v obou oblastech tak přesáhly stanovený 90 % cíl; bere na vědomí ukazatele, kterých dosud nebylo dosaženo nebo které jsou plněny pomaleji;

([1]) Úř. věst. C 38, 31.1.2023, s. 6.

4. vítá skutečnost, že v roce 2022 hrála agentura i nadále klíčovou úlohu při poskytování informací o opatřeních na podporu životního prostředí, čímž reagovala na cíle Zelené dohody pro Evropu a osmého akčního programu pro životní prostředí (8. akční program pro životní prostředí), jakož i na celkové ambice a globální závazky Evropy; vítá skutečnost, že agentura pokračovala v plnění dohodnutých opatření a úkolů a přijala nová opatření na podporu ekologické transformace a provádění evropského právního rámce pro klima a že svá opatření propojila se strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu; dále konstatuje, že rok 2022 byl druhým rokem provádění strategie Evropské informační a pozorovací sítě pro životní prostředí (Eionet) na období 2021–2030, jejímž cílem je zajistit tvůrcům politik EU a veřejnosti co nejlepší dostupné poznatky pro dosahování cílů v oblasti životního prostředí a udržitelnosti;

5. konstatuje, že v roce 2022 byla v souvislosti s vlnami veder a sucha a lesními požáry, které postihly rozsáhlé části Evropy, a v souvislosti s tím, že evropský kontinent zažil vůbec nejteplejší léto ve své historii, zmíněna agentura ve 27 000 článcích na internetu a několik zaměstnanců bylo v různých částech Evropy osloveno sdělovacími prostředky kvůli značnému zájmu sdělovacích prostředků o příčiny a důsledky extrémních výkyvů počasí;

6. připomíná, že v roce 2022 začala agentura plnit nové úkoly na podporu ekologické transformace a provádění evropského právního rámce pro klima, jako je zahájení činnosti Evropského vědeckého poradního výboru pro změnu klimatu, a zároveň tato opatření propojila se strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu, čímž se posílila její úloha při podpoře plnění evropských klimatických cílů; oceňuje skutečnost, že agentura podporuje členy parlamentního výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin poskytováním vědecky založených aktualizovaných údajů a informací;

7. s uspokojením konstatuje, že v roce 2022 bylo zřízeno nové Evropské tematické středisko pro biologickou rozmanitost a ekosystémy na období 2023–2026;

Efektivita a zisky

8. připomíná, že agentura v souladu se svým přístupem uplatňovaným v posledních letech usilovala i v roce 2022 o zvýšení efektivity sdílením služeb s Evropskou komisí, dalšími agenturami EU a sítí agentur EU (EUAN) – kanceláří pro sdílení podpory v Bruselu; konstatuje, že v souladu s touto praxí agentura usilovala o zadávání veřejných zakázek společně s útvary Komise a sítí EUAN, a to buď sjednáváním a řízením rámcových smluv, které pak využívá i Komise a další agentury Unie, nebo využíváním rámcových smluv řízených jinými subjekty;

9. konstatuje, že agentura rovněž využívá různých služeb útvarů Komise (např. v oblasti mezd či bezpečnosti IT) a jejich systémů (např. ABAC, Sysper, Ares, e-Prior), a to v souladu se zvyšováním efektivity na základě širšího využívání elektronických nástrojů na podporu administrativních procesů (v oblasti zadávání veřejných zakázek, financí a lidských zdrojů); konstatuje rovněž, že agentura v reakci na omezení související s pandemií COVID-19 využívá systém náboru zaměstnanců on-line s využitím zavedené náborové platformy Systal, díky níž se v letech 2021 a 2022 podařilo uskutečnit řadu náborových řízení a udržet počet volných pracovních míst na konci roku na nízké úrovni;

10. dále konstatuje, že pokračující přechod agentury na organizaci práce na základě činností přispěl vedle širších možností práce na dálku pro zaměstnance agentury ke zvýšení efektivity dynamického a pružného využívání renovovaných kancelářských prostor; s uspokojením konstatuje, že agentura se stala „výhradně mobilní“, což jí přineslo značné úspory v nákladech na telefonní služby;

11. připomíná, že je důležité rozšířit digitalizaci agentury, pokud jde o její vnitřní chod a řízení i rychlejší digitalizaci postupů; zdůrazňuje, že je třeba, aby byla agentura v tomto ohledu nadále aktivní, aby se zabránilo rozdílům v digitalizaci jednotlivých agentur Unie; upozorňuje však na to, že je třeba přijmout veškerá nezbytná bezpečnostní opatření, aby se zabránilo bezpečnostním rizikům pro informace zpracovávané online, a trvá na tom, že je nutné zintenzivnit opatření proti kybernetickým útokům nebo pokusům o infiltraci, a to zejména z Ruska nebo Číny;

12. vyzývá agenturu, aby i nadále prosazovala spolupráci s dalšími agenturami Unie a mezinárodními organizacemi a rozvíjela dialog se zúčastněnými stranami a občany;

Personální politika

13. bere na vědomí, že k 31. prosinci 2022 byl plán pracovních míst naplněn z 97,33 %, přičemž ze 150 pracovních míst schválených v rámci rozpočtu Unie (v roce 2021 to bylo 140) byla tři místa obsazena stálými úředníky a 143 dočasnými zaměstnanci; dále konstatuje, že v roce 2022 pracovalo pro agenturu 84 smluvních zaměstnanců a 13 vyslaných národních odborníků; konstatuje, že od roku 2021 do roku 2023 se plán pracovních míst schválený v rámci rozpočtu Unie zvýšil o 25 dočasných zaměstnanců a 14 smluvních zaměstnanců, aby bylo možné řešit nové úkoly vyplývající z právních předpisů týkajících se Evropského vědeckého poradního výboru pro změnu klimatu, využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF), kontroly nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek (Seveso) a obnovy přírody;

14. s politováním konstatuje, že v nejvyšším vedení agentury je nevyvážené zastoupení žen a mužů, neboť z devíti jeho členů je šest mužů (67 %); s uspokojením bere na vědomí vyvážené zastoupení žen a mužů ve správní radě agentury, kde je z celkového počtu 36 členů 18 mužů (50 %); konstatuje, že celkové zastoupení žen a mužů mezi zaměstnanci agentury je vyvážené, neboť z celkového počtu 221 osob je 118 mužů (53 %); žádá agenturu, aby do budoucna zajistila vyvážené zastoupení mužů a žen na úrovni vrcholného vedení; konstatuje, že agentura nepřijala Chartu pro rozmanitost a začleňování, a vybízí agenturu, aby ji přijala a aktivně se podílela na iniciativách, které podporují rozmanitost a inkluzi na pracovišti;

15. vyjadřuje znepokojení nad geografickou nevyvážeností vrcholného a středního vedení agentury bez vedoucích pracovníků ze střední a východní Evropy; trvá na tom, že je třeba provést zlepšení; žádá agenturu, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podala v této souvislosti vysvětlení;

16. vítá skutečnost, že agentura má koordinátora pro dobré podmínky na pracovišti a že odvedla rozsáhlou práci na zvyšování informovanosti a vytváření procesů pro zaměstnance, kteří se vracejí do práce po dlouhodobé nepřítomnosti, s tím, že v případě potřeby mají zaměstnanci možnost využít odborné pomoci lékařského poradce;

17. konstatuje, že ke snížení rizika vyhoření zavedla agentura se svým poskytovatelem zdravotní péče aplikaci pro monitorování stresu („Howdy“); bere na vědomí, že zaměstnanci jsou k této aplikaci přihlášeni a pravidelně jsou jim pokládány různé otázky, jejichž cílem je sledovat úroveň stresu, a pokud se tato úroveň zvýší, kontaktuje je lékař, aby s nimi promluvil; bere na vědomí, že zaměstnanci mají možnost využit až třikrát služeb psychologa, které jim poskytovatel zdravotní péče agentury nabízí, a probrat s ním svoje problémy, přičemž vyzdvihuje, že toto vše probíhá zcela anonymně a že agentuře jsou předávány pouze údaje pro její statistiky;

18. bere na vědomí, že agentura uplatňuje politiku na ochranu lidské důstojnosti a k předcházení psychickému a sexuálnímu obtěžování a že je součástí meziagenturní pracovní skupiny důvěrných poradců; těší se na její zprávu a doporučení; konstatuje, že v roce 2022 nebyly hlášeny žádné případy obtěžování, a vybízí agenturu, aby pokračovala v práci na předcházení těmto případům i v budoucnu a rozvíjela ji;

19. se znepokojením konstatuje, že navzdory víceleté povaze úkolů agentury existuje nerovnováha mezi počtem trvalých a smluvních pozic a rovněž mezi počtem operativních pracovníků a pracovníků v oblasti podpory, což vyžaduje neustálou rekvalifikaci a vede k nadměrnému zatěžování vědců administrativní prací; vyzývá agenturu, aby svou personální politiku přehodnotila; domnívá se, že vzhledem ke značnému nárůstu pracovní zátěže a v zájmu řádného plnění úkolů Unie týkajících se mimo jiné klimatické neutrality, oběhového hospodářství a obnovy přírody by se měl počet pracovních míst v nadcházejících letech výrazně zvýšit;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

20. připomíná, že členové vrcholného vedení i správní rady mají předkládat prohlášení o zájmech, které má být zveřejněno na internetových stránkách agentury; konstatuje, že členové vrcholného vedení by v rámci dialogu o profesním rozvoji měli aktualizovat informace o střetu zájmů na základě svého vlastního prohlášení (v rámci sebehodnocení), ve kterém má člen vrcholného vedení jako zaměstnanec uvést stávající nebo plánované závazky nebo činnosti, které by mohly vést ke střetu zájmů; konstatuje, že v závěrečné fázi sestavování plánu profesního rozvoje by se k otázce střetu zájmů měl na základě svého vlastní posouzení vyjádřit odpovědný nadřízený; bere na vědomí, že v roce 2022 nebyl hlášen žádný případ střetu zájmů;

21. konstatuje, že agentura i nadále eviduje předložené životopisy a prohlášení o zájmech, jež předkládají členové správní rady a vyšší vedoucí pracovníci, a že je zveřejňuje na svých internetových stránkách;

22. konstatuje, že podle návazných opatření přijatých v reakci na připomínky k udělení absolutoria za rok 2021 přezkoumává agentura svou politiku prevence a řešení střetu zájmů s cílem posoudit její vhodnost a relevanci na základě přístupu vycházejícího z posouzení rizik; konstatuje, že v rámci tohoto přezkumu se agentura bude zabývat i svými vnitřními kontrolními a protikorupčními mechanismy a že veškeré případné nedostatky odstraní; vyzývá agenturu, aby o výsledku tohoto posouzení informovala orgán příslušný k udělení absolutoria;

23. bere na vědomí dosaženou viditelnost agentury a je toho názoru, že stále existuje prostor pro větší zviditelnění ve sdělovacích prostředcích, na internetu a v sociálních médiích, aby bylo možné informovat občany o její práci a o nebezpečích pro naše životní prostředí;

Vnitřní kontrola

24. bere na vědomí, že agentura v roce 2022 pokračovala v provádění strukturálních změn zahájených v roce 2021, které se týkají způsobů její práce; konstatuje, že jakmile budou změny provedeny v celém rozsahu, začne se agentura plně věnovat aktualizaci dokumentace postupů, aby napravila nedostatky, které byly odhaleny v rámci vnitřní kontroly agentury; konstatuje, že přístup agentury k řízení rizik je v částečném souladu s předpisy, protože umožňuje zjišťovat a analyzovat rizika v rámci celé organizace, ale možnosti systematického zjišťování, posuzování a následného řešení rizik na úrovni projektových skupin jsou jen omezené;

25. konstatuje, že také kontrolní činnosti zaměřené na zmírňování rizik jsou jen v částečném souladu s předpisy, neboť v důsledku strukturálních změn, ke kterým došlo v roce 2022, jsou zastaralé; konstatuje, že politika Evropského tematického střediska a politika v oblasti grantů jsou rovněž zastaralé vzhledem ke změně struktury ověřování, která byla zavedena v roce 2022; pokud jde o plány kontinuity provozu, jsou zavedeny a účinně využívány během krizí, ale jejich opatření jsou rozptýlena v různých dokumentech a nejsou aktualizována tak, aby odrážela nové způsoby práce; vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o opatřeních přijatých za účelem zlepšení systému vnitřní kontroly;

Další připomínky

26. vítá skutečnost, že v září 2022 byla agentuře příslušným orgánem o další rok prodloužena registrace EMAS; na základě zprávy Účetního dvora s uspokojením konstatuje, že agentura patří k těm, které vydávají výroční environmentální prohlášení;

27. oceňuje agenturu za to, že i v roce 2022 nadále usilovala o své zviditelnění na veřejnosti a na internetu, jak o tom svědčí vytvoření interaktivní digitální agenturní publikace „EEA 2021: the year in brief“ („EEA 2021: rok v kostce“), která obsahuje informace o agentuře a její práci, či probíhající víceletý internetový projekt, který v roce 2022 přinesl důležité výsledky, jako je uživatelsky orientovaná navigace a aktualizace obsahu všech klíčových oblastí znalostí, která vycházela z důkladné uživatelské analýzy;

28. oceňuje agenturu za její zapojení do činnosti zvláštní pracovní skupiny, která shromažďuje poznatky, odborné znalosti a údaje za účelem mapování dopadů, které má nevyprovokovaný a neodůvodněný útok Ruska proti Ukrajině na životní prostředí;

29. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 11. dubna 2024 ([2])o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([2]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0280.